

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО”

Гуманітарно-педагогічний факультет

19 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Філософія та логіка

Галузь знань: Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма: С7 Журналістика

Факультет: Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Чекаль Л.А. – кандидат філософських наук, доцент

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього. Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, економічною теорією тощо. Знання з дисципліни "Філософія" є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих та технічних дисциплін. У результаті вивчення курсу студент повинен: знати основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, гносеології та епістемології, соціальної філософії, філософії культури, техніки, науки; добре орієнтуватися в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі; вміти синтезувати набуті знання у цілісне світосприйняття; застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття; формувати власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення. Викладач має подати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню проблематики щодо буття, пізнання, свідомості, соціуму та культури в цілому.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	061 Журналістика	
Освітня програма	С7 Журналістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	1
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософія» є формування в студентів спроможності самостійного осмислення проблематики існування та розвитку природного і соціального світу, формоутворень культури й пізнання, людини та її сутності. Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної культури студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питань: хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати перешкоди на шляху до мети.

Філософія – це не стільки результат, що закріплюється у формі чітких і виважених положень, скільки мислительний процес, якому належить навчитись. Це вміння мислити можна здобути лишень шляхом філософської освіти через діалог із мислителями минулого та сучасності, через діалог студента та викладача. Курс «Філософії» сприяє залученню студентів до здобутків світової та вітчизняної культури, а також - толерантного ставлення до переконань інших людей. Цей курс утверджує гуманістичні цінності, він спрямований на соціальне і моральне вдосконалення суспільства і людини.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПРН09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПРН10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

1. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Філософія як найабстрактніше знання про світ і людину													
Тема 1. Виникнення та сутність філософії, її предмет та функції	1	7	1	2			4	8					8
Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	2	7	2	2			4	8	2				8
Тема 3. . Філософія Середньовіччя та Відродження	3	9	2	2			4	10		2			8
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	4	7	2	2			4	10					8
Тема 5. Німецька класична філософія	5	9	2	2			4	8					8
Тема 6. . Некласична філософія XIX, XX ст	6	7	2	2			4	8		2			8
Тема 7. Українська філософія	7	9	1	2			4	7					7
Разом за модулем 1		49	12	14			28	61	2	4			55
Модуль 2. Філософське розуміння буття світу й людини													
Тема 8. Онтологія – вчення про буття світу	8	6	2	2			5	7					5
Тема 9. Гносеологія. Пізнавальна діяльність людини. Проблема істини	9	6	2	2			5	9	2				6
Тема 10. Свідомість. Категоріальний апарат мислення.	10	5	2	1			5	7					6
Тема 11. Філософська антропологія. Людина як предмет філософського дослідження	11	5	1	1			4	7					6
Тема 12. Антропосоціогенез та проблема цивілізаційності	12	5	1	1			4	9	2				6
Тема 13. Соціальна філософія. Соціалізація особистості: зміст, етапи	13	6	2	1			4	7					6
Тема 14. Світоглядний та аксіологічний аспекти буття людини	14	6	1	1			2	7					5
Тема 15. Філософський аналіз глобальних проблем сучасності	15	6	1	1			3	6					5
Разом за модулем		51	12	10			44	45	4				31

Тема 16. Теоретичне та практичне значення логіки. Історичні етапи розвитку логіки.		4	1	1			4	6					2
Тема 17. Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями.		4	1	1	1		4						2
Тема 18. Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями Складне судження (висловлювання). Модальність судження.		4	1	2	1		2						2
Тема 19. Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділовокатегоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема		4	2	1	1		4						2
Тема 20. Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знань		4	1	1	1		2						2
Разом за модулем ...		20	6	6			16		4				10
Усього годин		120	30	30			60	120	6	4			110
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)													
Усього годин													

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія: визначення, генеза, періодизація історії філософії. Вчення філософів Давньої Індії та Китаю	2
2	Три періоди античної філософії: вчення, персоналії	4
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та доби Просвітництва	4
5	Німецька класична філософія та некласичні концепції XIX-початку XXст	4
6	Українська релігійно-етична філософія (могилянці, Г. Сковорода, П. Юркевич)	2
7	Культура і цивілізація. Глобальні проблеми сучасності	2

8	Теоретичне та практичне значення логіки. Історичні етапи розвитку логіки.	2
9	Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями.	2
10	Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями. Складне судження (висловлювання). Модальність судження.	2
11	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділовокатегоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема	2
12	Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знань	2
	Разом	30

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія: визначення, предмет, дві парадигми філософування	2
2	Філософія Давнього світу. Схід, антична Греція	2
3	Філософія доби Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософські вчення Нового часу й доби Просвітництва	2
5	Німецька класична філософія	2
6	Сучасна некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7	Історичний аналіз філософської думки в Україні.	2
8	Онтологія - філософське вчення про буття	2
9	Гносеологія - теорія пізнання. Концепції. Методологія	2
10	Соціальна філософія та соціалізація особистості: концепції, світоглядний та аксіологічний аспекти. Глобальні проблеми сучасності	2
11	Предмет, методи значення логіки.	2
12	Поняття як форма міркування	2
13	Судження як форма міркування	2
14	Умовиводи	2
15	Аргументація	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія: визначення, генеза, періодизація історії філософії. Вчення філософів Давньої Індії та Китаю	7
2	Періодизація античної філософії: від натурфілософії – до еллінізму	8
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	7
4	Філософія Нового часу та доби Просвітництва	8
5	Німецька класика та некласичні концепції XIX-XX ст.	10
6	Українська релігійно-етична філософія (могилянці, Г. Сковорода, П. Юркевич)	10
7	Соціальна філософія та соціалізація особистості: концепції, світоглядний та аксіологічний аспекти. . Глобальні проблеми сучасності	5
8	Логіка: визначення, предмет, категоріальний апарат	5
	Разом	60

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- самооцінювання.

6. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму

7. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Філософія як найабстрактніше знання про світ і людину		
Лекція 1. Філософія: визначення, генеза, періодизація історії філософії. Вчення філософів Давньої Індії та Китаю	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань. ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства. ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.	-

Практична робота 1. Філософія: визначення, предмет, дві парадигми філософування.		5
Самостійна робота 1. Філософія: визначення, генеза, періодизація історії філософії. Вчення філософів Давньої Індії та Китаю		5
Лекція 2 Три періоди античної філософії: вчення, персоналії		-
Практична робота 2. Філософія Давнього світу. Схід, антична Греція		5
Самостійна робота 2. Періодизація античної філософії: від натурфілософії – до еллінізму		5
Лекція 3. Філософія Середньовіччя та Відродження		-
Практична робота 3. Філософія доби Середньовіччя та Відродження		5
Лекція 4. Філософія Нового часу та доби Просвітництва		-
Практична робота 4. Філософія Нового часу та доби Просвітництва		5
Самостійна робота 4. Філософські вчення Нового часу й доби Просвітництва		5
Лекція 5. Німецька класична філософія та некласичні концепції XIX-початку XX ст.		-
Практичне заняття 5. Німецька класична філософія.		5
Самостійна робота 5. Німецька класика та некласичні концепції XIX-початку XX ст.		5
Лекція 6. Сучасна некласична філософія XX-XXI ст.		-
Практичне заняття 6. Українська релігійно-етична філософія (могилянці, Г. Сковорода, П. Юркевич).		5
Самостійна робота 6. Українська релігійно-етична філософія (могилянці, Г. Сковорода, П. Юркевич)		5
Лекція 7. Соціальна філософія та соціалізація особистості: концепції, світоглядний та аксіологічний аспекти. Культура і цивілізація. Глобальні проблеми сучасності		-
Практичне заняття 7. Світоглядний та аксіологічний аспекти буття людини.		5
Самостійна робота 7. Соціальна філософія: історичний та		5

аксіологічний аспекти. Глобальні проблеми сучасності		
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Філософське розуміння буття світу й людини		
Модульна контрольна робота 2.		30
Практичне заняття 8. Антропосоціогенез та проблема цивілізаційності	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань. ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства. ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.	5
Самостійна робота 8. Соціалізація особистості: визначення, етапи		5
Практичне заняття 9. Онтологія - філософське вчення про буття		5
Самостійна робота 9. Філософія життя та психоаналіз – східна парадигма на західному ґрунті		5
Практичне заняття 10. Гносеологія - теорія пізнання. Концепції. Проблема істини.		5
Самостійна робота 10. Екзистенціалізм та феноменологія		5
Практичне заняття 11. Методологія – філософська проблема методів пізнання		5
Самостійна робота 11. Історичні форми позитивізму, герсоналізм		5
Практичне заняття 12. Культура і цивілізація. Філософський аналіз глобальних проблем сучасності		5
Самостійна робота 12. Вчення про двоїсту істину Т. Аквінського та неотомізм		5

Практичне заняття 13. Свідомість та категоріальний апарат мислення. Логіка		5
Самостійна робота 13. Сучасні концепції світорозуміння: філософія постмодерну		5
Практичне заняття 14. Синергетика та нелінійне мислення		5
Самостійна робота 14. Методи і форми наукового пізнання		5
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Логіка		
Лекція 1. Теоретичне та практичне значення логіки. Історичні етапи розвитку логіки.	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань. ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства. ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.	-
Практичне заняття 1. Предмет, метод і значення логіки.		7
Самостійна робота 1. Генеза і розвиток логіки. Види логічного знання		7
Лекція 2. Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями		-
Практичне заняття 2. Поняття як форма міркування		7
Самостійна робота 2. Логічні операції з поняттями. Види понять		7
Лекція 3. Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями Складне судження (висловлювання). Модальність судження.		-
Практичне заняття 3. Судження як форма міркування.		7
Самостійна робота 3. Логічні відношення між категоричними судженнями Складне судження		7
Лекція 4. Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділовокатегоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема		-
Практичне заняття 4. Умовиводи		7
Самостійна робота 4. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід.		7
Лекція 5. Логічні основи теорії аргументації. Логічні форми розвитку знань		-
Практичне заняття 5. Аргументація		7

Самостійна робота 5. Розділовокатегоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема		7
Модульна контрольна робота		30
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

8. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *посилання:*

ЕНК «Філософія та логіка» //

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=632>

- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

9. Рекомендовані джерела інформації

Список основної і додаткової літератури з курсу «ФІЛОСОФІЯ ТА ЛОГІКА»

1. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: підручник для студ. Вищ. Навч. Закладів. – К.: Академія, 2009.-576с.
2. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. – К., 1996.
3. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії. –К., 2001.
4. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НАУ стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей. – К.: Видавничий центр НАУ, 2004. – 45 с.
5. Філософія науки та інноваційного розвитку. Навчальний посібник. Ч.1. (За ред. Проф. Чекаля Л.А.) Видання 3-тє, доповнене. – К., 2014. – 368 с.
6. Філософія науки та інноваційного розвитку. Ч.2. Хрестоматія. (За ред. Проф. Чекаля Л.А.) – К., 2014. – 408 с.
7. Філософія освіти» (за науковою редакцією проф. Л.А. Чекаля). – Київ, 2014р. – 263с.
8. Філософія. Підручник.(За ред. Заїченка Г.А.) – К.; Вища школа, 1995.-455с.
9. Філософія: Підручник/Керів. Авторського колективу І.В.Бичко. – К., 2001.
10. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002.
11. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник для студентів і аспірантів. – К., 1998. – 200с.
12. Чекаль Л.А. Філософія: Комплекс навчально-методичного супроводження (для денної, заочної та дистанційної форми навчання). – К., 2012. – 98с.
13. Чекаль Л.А. Проблема рефлексії у німецькій філософії XVIII-XIX століть (The problem of reflection in german philosophy in the XVIII-XIX centuries) /"Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія". Том 11, № 3. 0,5д.а. - К., 2020, С. 141.
14. Чекаль Л.А. Свідомість та самосвідомість у психоаналітичному, феноменологічному та екзистенційному дискурсі (Consciousness and consciousness in psychoanalytical, phenomenological and existential discourse) /"Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія". Том 11, № 4. 0,5д.а. - К., 2020, С. 130.
15. Чекаль Л.А. Гносеологічна проблема як предмет філософського дискурсу. "Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія". Том 12, № 4. - К., 2021 (0,5 др. арк)
16. Чекаль Л.А. Особистісні трансформації сучасності: від постмодерного індивіда – до духовно зрілого громадянина "Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія". Том 13, № 1 . - К., 2022 (0,75 др. арк)
17. Чекаль Л.А. Критерії та аксіологічні ознаки цивілізованості / "Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія". Том 13, № 3. - К., 2022 (0,5 др. арк).

Допоміжна література

- 1.. Аляєв, Геннадій Євгенович. Політологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Г. Є. Аляєв. Вид. 3-тє, виправл. та доповн. — Полтава: АСМІ, 2012. — 319 с.
2. Горбач, Олександр Назарович. Політологія: навч. посіб / Олександр Горбач, Руслан Демчишак; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Видво Львів. політехніки, 2013. — 257 с
3. Іванова, Наталія Юріївна. Політологія : навч. посіб. / Н. Ю. Іванова, В. Ф. Смоляннюк; [редкол.: О. К. Шафалюк (голова) та ін.]. — К.: КНЕУ, 2011. — 347 с.
4. Кривуля, Олександр Михайлович. Філософія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Кривуля; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. — 592с.
5. Куличенко, Володимир Вікторович. Філософія [Текст] : підручник для вищих закладів освіти / В. В. Куличенко, А. М. Черниш ; Одеський національний морський ун-т. - Т. : Підручники і посібники, 2008. - 576 с.
6. Філософія науки та інноваційного розвитку (за науковою редакцією проф. Л.А. Чекаля). — Київ, 2014. — 334 с.
7. Філософія науки та інноваційного розвитку. Навчальний посібник. Ч.1. (За ред. проф. Чекаля Л.А.) Видання 3-тє, доповнене. — К., 2012. 368 с.
8. Філософія науки та інноваційного розвитку. Ч.2. Хрестоматія. (За ред. проф. Чекаля Л.А.) — К., 2012. 408 с.
9. Конверський А.Є. Логіка. — К.: Четверта хвиля, 2017. — 272 с

Перелік філософських першоджерел

1. Платон. Держава. // Платон. Діалоги. — Харків, 1999.
2. Августин Святий. Сповідь — К., 1996
3. Маркс К. Економічно-філософські рукописи 1844 року // Маркс К., Енгельс Ф. — Твори. — 42 т. — С.88-178,
4. Больнов О.Ф. Філософська антропологія та її методичні принципи // Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум. — К., 1998. — С. 93-102.

5. Козловський П. Постмодерна культура: суспільно-культурні наслідки технічного прогресу // Філософський практикум. – С. 102-112.
6. Еллюль Ж. Техніка, або виклик століття // Філософський практикум. – С. 113-121.
7. Мемфорд Л. Міф про машину. Техніка і розвиток людини // Філософський практикум. – С. 121-130.
8. Шелер М. Сутність моральної особистості // Філософський практикум. – С.137-148.
9. Фром Е. Революція надії // Філософський практикум. – С. 148-158.
10. Ясперс К. Про сенс історії // Філософський практикум. – С. 159-162
11. Поппер К. Факти, норми та істина; подальша критика релятивізму (Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. В 2 т. – К., 1994 – т.2, С.430-461.
12. Гізель І. Твір про всю філософію // Історія філософії України. Хрестоматія. –К., 1995. – С. 156-179.
13. Прокопович Т. Натурфілософія або фізика // Там само, С. 196-205.
14. Донцов Д. Дух нашої давнини // Там само, С. 446-453.
15. Липинський В. Листи до братів-хліборобів // Там само, С. 456-464.
16. Чижевський Д. До світогляду Шевченка // Там само, С. 328-334.
17. Франко І. Наука і її взаємини з працюючими класами // Там само, С. 391-401.
18. Вернадський В. Про науковий світогляд. // Філософський практикум. – С. 163-172.

Інформаційні ресурси з Логіки

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika - zherebkin vye>
3. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika - konverskiy aye>.
4. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://readbookz.com/books/184.html>.